

במדינה

העם נשפי כוונותיה

אם יחקור היסטוריון באחרית הימים במה עסקה מדינת ישראל בסוף אוקטובר, 1955, יתכן וישפשף את עיניו בתמנהו.

אחרי עיון בכותרות העיתונים יצטרך להאמין כי כטבוע המרחב כולו במבול של טאגים קיום, תותחים ומטוסי-סילון, לא היו למדינת ישראל צרות חשובות יותר מאשר:

● אם תסכים תנועת המושבים כי איש-קיבוץ בן אותה המפלגה יהיה שר-החקלאות.

● אם שר-החקלאות יהיה מר קדיש לוז או מר ישראל ברי-הודו.

● אם שר-הפנים יהיה מר ישראל ברי-הודו אם מר משה שפירא.

● אם מר מרדכי נמיר יהיה סתם שר בליתיק, או שר-החינוך, כדרישתו.

● אם במקום מר נמיר יכנסו לממשלה ד"ר דוב יוסף או מר טרץ נפתלי.

הוא ימצא כי אחרי דרישת הציונים-הכלליים (מסעמים טכסיים גרידא) להקים מדינה, שלה "מקור אל קיר", היינו מחרות עד מפ"ם, חשיב לו הארץ במאמר ראשי כי דרישה זו "חסרת משמעות בלתי אם במצב בו אנו נעמוד על סף המלחמה". וקבע: "הסכנה הגדולה ביותר (עוד) אינה עומדת לפנינו."

רואי-שחורות עלולים להיזכר בתושבי סומל פיה, שערכו נשפי הוללות עוד שעות מעטות לפני השלאבה הלוהטת כיסתה את ערי רם; או בנוסעי אוניית-המותרות המפורסמת טוט טוטאניק שהוסיפו לרקוד מבלי לדעת כי שעתה אונייתם על קרחון והמלה יורדת למצולות.

אנשים סתות פסימיים יגידו רק זאת: ש"בשעתו הגדולה לא מצא עם ישראל את המנהיגות הפוליטית והרוחנית שהוא ראוי לה.

מדיניות

גור אריה יהודה

גיבנה היפה ראתה בחייה מחוות רבים. אחד המזעזעים שבהם נערך בשנת 1936. גבר יפהפה, עטור זקן שחור וכולו אומר הוד, התרוצץ במסדרונות בניין הבר-הלאומים, שפך את תחבולתו לפני שרי המעצמות. היה זה היילה סילאסייה, גור-אריה-יהודה, מלך-המלך כיום של חבש, שביקש ערובות לבטחון מדינתנו. תו, כי אותה שעה פלשו לגיונות מוסוליני ני לארצו, השמידו בעזרת אדיר-על את צבא אותיה המזוינים בחניתות.

שרי המעצמות שמעו, הזדעזעו ושתקו. חבש נפלה.

כעבור שנתיים ראתה גיבנה שליחים פרוי-זאיים יותר. אדוארד בנש, נשיא צ'כוסלובקיה, שלח את מיטב מדינאיו כדי לקבל ערר-בור לבטחון מדינתו. מעצמות המערב קטפו עו כמה אברים מגוף מולדתו, ערבו לבטחון השאר. כעבור חודשים מעטים דרסו שריונות היטלר את הערובות ואת השאר גם יחד.

אותם הפרצופים. השבוע נערכה הצגה מחודשת של אותו מחזה. איש לא הדיבך עדיין למשה שרת את התואר גור-אריה יהודה, גם שפמו הקצוץ לא יכול היה להתחזר רות עם הזקן הנהדר של הנגוס מאדיס-אבדי כה. אולם הבשורה בפיו היתה דומה למדי. וגם תגובות שרי העולם היו דומות מאד.

נציגי אותם העתונים ותחנות-השידור שהפכו את מסעו של הקיסר החבשי לסנסציה בינלאומית צובסת-לבבות, בתוספת חבריהם החודשים מרשנות הטלוויזיה, הצטופפו השבוע בשערי מלון רון המהודר, כשיצאו משה שרת ואבא אבן ממכונת בואיק שחורה, ניגשו למעלית, עלו לקומה החמישית כדי לשוחח עם ג'ון פוסטר דאלס. שוב יכלו מליונים מסביב לכדור-הארץ להשתתף בצער בגורלה של מדינת קטנה, ולהרהר משך כמה דקות לאיזה מצב עגום הגיעו סודי העולם.

לפי כל הסימנים, היתה זאת התוצאה היממשית היחידה של הביקור. אם היה עוד צורך בהוכחה, הרי ניתנה השבוע מחדש: שתדלנות בנוסח הגיסו אינה תחליף למדיניות.

דו"ח מיוחד

של שליחי

העולם הזה

(ראה שער)

את הנקודות המכריעות בחיכות על האפשרות של מלחמה-מונעת היא: האם יגנו המצרים על רצועת-עזה?

מצדדי המלחמה המונעת מאמינים כי הצבא המצרי יצטרך להגן על הרצועה, מטעמי פרסטיז'ה בעולם הערבי ומטעמי מדיניות הפנים. קציני הצבא, כך טענו, לא ירשו לעבד אל-נאצר לפנות את הרצועה ללא קרב, להכתיים את שם הצבא המצרי בפעם נוספת.

החטיבות בחצי-האי סיני

מחרת הפעולה בחאן-יוניס, כך גייס לה שבועות-הידיעות האמריקאיים, הצליח עבד אל-נאצר רק בקושי רב לרסן את קציניו, שדרשו להלום מייד בישראל. אפילו המפקד העליון של הצבא המצרי, ש"תפקידו מקביל לזה של משה דיין בישראל, אל, דרש להפעיל את החטיבות המצריות הערוכות לקרב בחצי-האי סיני.

אולם אם ייכנע עבד אל-נאצר לדרישה להגן על הרצועה בכל מחיר, הרי שקיימת אפשרות ממשית כי הקרב על הרצועה יהפוך לקרב על עצם קיומו של הצבא המצרי. במלים אחרות, מיבצע כיבוש עזה עשוי להפוך למיבצע חיטול הצבא המצרי הלוהט, ועל כך יוכל לתת פתח לשלום מוכתב. שום מדינה אינה יכולה להמשיך ולנהל מלחמה אחרי שצבאה חוסל.

לגמרי שונה המצב אם יחליט הרוזן המצרי להפקיר את הרצועה עם פרוץ הקרבות. להשאיר את צבאו שלם ומוכן למיבצע נגד די. במקרה זה אמנם עשויה המלחמה המונעת לגרום לסיפוח הרצועה לגוף המדינה, אולם מול צה"ל יעמוד כל הצבא המצרי שלם ובלתי-נגמץ. כיבוש עזה לא יסיים את המלחמה, אלא רק יפתח אותה. קרב ההכרעה יתנהל בשדה אחר, בתנאים פחות נוחים בהרבה.

על כן, בבוא אורח ישראל לתת את תשובתה האישית לשאלה הגדולה של החודש — מלחמה מונעת מייד, או לא? — חיוני ש"יהיה לו מושג ברור על המצב האמיתי, מעבר לגבול. הוא לא יוכל לדעת את האינפורמציה המתרכזת בידי אותם האנשים אשר עליהם רובצת עתה האחריות ההיסטורית לקבלת החלטה הממשית. אולם בקווים כלליים יוכל גם הוא לדעת את התשובה לשאלות היסוד.

כמויות עצומות של משק

די לספק את התשובות לקור-איים המיני העולם הזה על כתביו בחוף-לארץ לבוא במגע עם עדי-ראייה מוסמכים שעוזבו את מצריים לא מכבר, ולקבל את דעתם.

כותב כתב העולם הזה בקפריסין:

קפטן ב.ר. אינו אוהב את המצרים. פגשתי אותו במועדון-לילה בניקוסיה, שאוסקלרה, ושתינו יחד שתיים-שלוש כוסות ויסקי ("על הקרח") אחרי הופעתו להקת-הרקדנים העליונה למדי.

הקפטן הגיע מאזור הסואץ לפני שלושה ימים בלבד. חדרו בצריף של מחנה המטה הבריטי החדש, על משטח קרח וסלעי ליד שדה-התעופה של ניקוסיה, לא מצא חן בעיניו. לעומת מגורי הקודמים במחנה פאדי הענקי, באזור התעלתי היה עלוב מאד. גם פעולות הטרוריסטים היוונים באי מפריעות לתנועתו החופשית.

לא הסתרתי מפניו שאני עובד בשביל עתון ישראל, ושאלתיו בגלוי לדעתו, כאיש-צבא, על מצב הצבא המצרי כיום. האם הוא מוכן

אל תקבל כעובדה בטוחה את ההשערה שמצריים זקוקה לזמן ניכר כדי לאמן את הייליה בספוייה-הנשק החדשים. הדבר עלול להתבצע בפרק זמן קצר בהרבה, בעזרת כוחות מן החוץ. פריט:

מטוסי-קרב סובייטיים יוטמו למצריים דרך דמשק, במקום להישלח מפורקים באניות. הטייסים יהיו הייליה סובייטיים מבני המיעוט המוסלמי בבית-המועצות. מיעוט זה מונה 22,500,000 איש, עודדו קשור במסורתו עם המרחב הערבי, מיוצג בכל שדרות הצבא. כמעט זוראי כי הטייסים שיביאו את הנשק יישארו לפי שעה כשרות הצבא המצרי, וכי יצטרפו אליהם מדריכים וקצינים סובייטיים-מוסלמיים אחרים.

● היחסים בין המרחב הערבי והגוש הסובייטי יתרחבו לאורך כל החזיתות בצעדי ענק. פריט:

מזרים עומדת להרחיב את החסם המסחרי שדה עם צכיה סלובקיה גם מחוץ לעסקת-הנשק.

לבנון כבר חתמה על חוזה מסחרי נוסף עם ברית-המועצות.

תימן חתמה על חוזה דומה עם ברית-המועצות.

ברית-המועצות עומדת להקים שגרירות בנזב.

סוריה חתמה בקרוב על חוזה מסחרי עם פולין.

משלחת ממשלתית סודאנית מנהלת כעת בפראג משאומתן על קבלת סיוע.

הזמנות מסחריות רחבות-ממדים נתקבלו בפראג מירדן, מצריים ואיראן.

● מצריים תהרץ את קשריה גם עם גרמניה הקומוניסטית. בין השאר תזמין מצריים בבתי-החרושת מזרח-גרמניים חלקי-מכונות בשביל ארבע תחנות-הכוח המתוכננות ליד אסואן. 15 מהנדסים ויועצים מזרח-גרמניים כבר הגיעו לקאהיר. עשרה נוספים עומדים להגיע בקרוב.

● אל תתזה שום תקוות בהופעת צרפת רשמית בצד ישראל בזירה הבינלאומית. אחרי חרירת הסובייטים למצריים והתחזקות הבריטים בעיראק, לוחמת עתה צרפת כנגד כוחה לקנות לעצמה שוב אחיזה כל שהיא בארצות המרחב שהיו פעם נתונות לשלטונה. פריט:

נשק צרפתי חדש ביותר עומד לזרוב לסוריה. בין השאר: מטוסי-ספי-דון מסוג מיסטר.

לא מן הנמנע כי מטוסי סים אלה יוטסו על-ידי חיילי-משכירים מגרמניה, הממלאים כבר עתה את כל שדרות הצבא הסורי.

● למרות הכני, אל תאמין כי הדי-לת נפגרה לפני הצטרפות הציונים הככליים לממשלה. יש לצפות כי הצטרפות זו לממשלה, אפילו בצד מפ"ם, תאפשר להם בעתיד הלא-רחוק.

● השפה הגרמנית תישמע בקי-רוב שוב בבתי-הדי-קולנוע בארץ. במסגרת הכנת הקרקע ליי-סיים קונסולריים, ואחרי-כך דיפלומטיים, עם גרמניה המערבית, יובאו ארצה סרטים גרמניים ישנים, מן התקופה הטרומ-היטלראית. כבר ניי-תנה הוראה לצנזורה ל-הרשות הקרנת סרטים אלה בבתי-הקולנוע, מ-אחר שאין כל טענות ל-תוכן הסרטים האלה ול-צורתם.

● אם אתה מי-תכנן נסיעה לחוף-לארץ על את מצבי-החירום, היכון ל-קשיים. בקרוב יונהגו מחדש מיגבלות קפדניות בשטח זה.

מנהיג הצ-כ ברנשטיין הדלת נשארה פתוחה